

А2014
890 к

Ақындар аманаты

Қазақтың ауызша әдебиеті

Шал
ҚҰЛЕКЕҰЛЫ

Қобылан
БӨРІБАЙҰЛЫ

Жанақ
ҚАМБАРТЕГІ

Абыл
ТІЛЕУҰЛЫ

Түбек
БАЙҚОШҚАРҰЛЫ

Өске
ТОРҚАҰЛЫ

А 2014/8902

Шал Күлекеұлы

Қобылан Бөрібайұлы

Жанак Қамбартегі

Абыл Тілеуұлы

Түбек Байқошқарұлы

Өске Торқаұлы

ШЫҒАРМАЛАРЫ

Нұрлы Press. kz
Алматы
2014

МАЗМҰНЫ

Шал Құлекеұлы

Өлеңдер

Өлеңге тоқтамайды Шал дегенің.....	5
Бақытыңа кез бопты долы қатын.....	6
Пасыл да пасыл, пасылман	7
Арғымақ ат кімде жоқ.....	10
Саясы жоқ бәйтерек	11
Құдая, құдіретіңмен сақтағайсың.....	12
Түседі өлең десе қайғы-шерім	13
Қыздар туралы.....	14
Күлен шешенге.....	15
Бақ көшсе, ақылына қарамайды	16
Күні шолақ болған соң, түні қайтсін.....	17
Токтының батасы	18
Жамандар өзін-өзі зорға балар.....	19
Әкесі Құлеке өлгенде айтқаны	20
Бұл өлім қайда жоқ?.....	21
Жарға біткен жантақты.....	22
Ашу – дұшпан болғанда, нәпсі – жауың.....	23
Әр жерде қадір, құрмет көрген жанмын	24
Кедейлік ер жігітке намыс емес.....	26
Шал мен дегдар қыз.....	27
Екі арыстан жабылса, дәуді өлтірер.....	30
Жаманға дәулет бітсе, ауа айналар.....	31
Айтайын біраз кеңес бастан кешкен	32
Жігіт туралы	33
Әйел туралы.....	34
Кедейлік туралы	35
Жақсы әйел бойын түзеп сылақтайды	36
Баспайға	37
Бұрынғы бар кісілер болды жарлы.....	38
Жер түрлентіп жараттың	39
Мекке менен Медине жолдың ұшы.....	40

Бақ-дәулет, жеті мұният болса жолдас	41
Шәйы сиса, асыл қылыш – ердің көркі	42
Қорқақ емей немене қашқан кісі	43
Сөйлеп қал, сөйле, тілім, арыс келді	44
Жастарға бақыт, байлық ден сау болса	45
Ата-ананың қадірін	46
Қона берсе жерің тозар	47
Ханнан тақыт таярда	48
Көкала көл, нар қамыс	49
Біз-дағы келіп қаппыз елулерге,	50
Сабының сақар болсын, дені, келін	51
Біреудің баласы өлгенде айтқан жұбату	52
Екі келін	53
Біздерді алдап келер дүние ғаяр	54
Құлетейге	55
Он бесте тартып міндім аттың жалын	56
Токсан баулы айтайын тор өзбек	57
Мешкей кәрілерге	58
Иман – қой, ақыл – қойшы, нәпсі – бөрі	59
Шежірелі қартың болса	60
Қыз сыны	61
Бұл дүниенің мысалы	62
Пұт болдым деп мақтанба	64
Қазаққа пайда мынау, малын бақсын	65
Ат сұлу, айғыр мықты жалыменен	66
Беліме жіп буындым белбеусізден	67
Қызығын талай көрдің жиған малдың	68
Сұрау – жауап	69
Қатын шайпау болғаны – болмағаны	70
Қасыр-құсыр шайнайтын қайран тісім	71
Кәрілік – күлге аунаған қотыр бура	72
Кәрілік	74
Шалыңның екі көзі жайнап жатыр	76
Он бестегі жасым-ай	77
Бір жаста, екі жаста бесіктемін	78

Елу ердің жасы екен.....	79
Жиырма бес – кемелетке келген жасым.....	80
Дүния деген шолақ депті.....	81
Бақ-дәулет, мал бітерде ырыс қонар.....	82
Байлауы жоқ шешеннен.....	83
Санай берсең жетімді жетпіс болар.....	84
Жігіттер, жаман сөзді кәсіп етпе.....	85
Өлімнен құтылмассың қашсаң-дағы.....	86
Бәйгеден келе бермес малдың бәрі.....	87
Бір құдайдан тілеймін ғұмырымды.....	88
Мен келдім алпыс жастың бесеуіне.....	89
Қаракөк, жылқы ішінде биемісің.....	90
Тентегің тентек десең, бұтын созар.....	91
Жолаушы ат өлтірмес ғақыл болса.....	92
Шалдың жігіт кезінде жеңгелерімен қалжыңдасқаны.....	93
Адамзат тірісінде мал жияды.....	94
Айтыстар	95
Шал мен Күлімжан қыз.....	96
Жігіт пен шал.....	97
Шал мен кемпірі.....	98

Қобылан Бөрібайұлы

Өлеңдер

Қобылан ақынның терме, өлеңдері.....	101
Қобылан ақынның ұрыларға айтқаны.....	103
Қобылан ақын – өте кедей... ..	104
Ешкі деген малымыз ұлақ қана.....	105
Қонақ хақында айтқаны.....	106
Қобыланның кедейлік жайлы кейбір сөзі.....	107
Қобыланның боталы түйесі.....	108
Келіні мен баласы туралы айтқан сөзі.....	109
Қобыланның малы бар кісіні “тәуір” деп, кедейді жаратпағаны туралы айтқаны:.....	110

Жанақ Қамбартегі

Өлеңдер

Рүстем төреге айтқаны	113
Тыналы Тышқанбайдан алдым жетім	133
Жанақтың төрелерге айтқандарынан	134

Айтыстар

Жанақ пен Түбектің айтысы	136
Жанақтың Қарпық-Мамбет Күніке қызбен айтысқаны.....	143
Жанақ пен Сәдір қақтығысы.....	144

Абыл Тілеуұлы

Өлеңдер

Арғымақ атта сын болмас	149
Қар жауар күн-түн оның қабағынан.....	150
Естірту.....	151
Орғи-орғи жүгірген.....	153
Тілеумағанбетпен қоштасуы.....	154
Тойбастар	155
Үш ақынның өздерін таныстыруы	157
Отырған қарсы алдымда Қаным-айым	158
Шерниязға айтқаны	159
Абыл мен Орақтың қызбен сөз қағыстыруы	161
Сүйекем сапар шекті сексен бесте	162
Құлбарак батырға.....	163
Абыл мен Балдай қыз	164
Балдай қызды... ..	165
Екі ақтан кім туады.....	166
Басында миуа ағаштың сайрар бұлбұл	167
Баймағамбетке айтқаны.....	168
Қайыпалдыға айтқаны.....	169
Ақсұңқар сынды шалғын қауырсыннан.....	171
Сұшы қызбен сөз жарыстыруы.....	173
Біреу бар... ..	174
Билер мен бектерге айтқаны.....	175

Батырларды жоқтауы.....	176
Араб әліппесі.....	177
Өгізбайға айтқаны.....	182
Сексен бес жасында айтқаны.....	183
Кәрілік.....	184
Сексеннің біз де келдік жетеуіне.....	185
Өмірмен қоштасар сәтте айтқаны.....	186

Түбек Байқошқарұлы

Айтыстар

Айым, Жекей мен Түбектің айтысы.....	189
Ат дейтін ат жоқ менде, атым – Түбек.....	196
Атыңнан айналайын, Қосекем-ай.....	197
Түбектің Тінібай көпестің үйінде айтқаны.....	198
Түбектің Бұғыбайға айтқаны.....	199
Түбектің Орынбаймен қағысуы.....	202
Түбек пен Байқадамның кездесуі.....	203
Түбек пен Жәмшібайдың айтысы.....	205
Қарқабат пен Түбек.....	212
Құлмамбет, Түбек, Тезек ақындардың айтысқаны (Ә. Нұрлыбаев нұсқасы).....	228
Құлмамбет-Түбек (Фатима Ғабитова нұсқасы).....	241
Құлмамбет-Түбек-Тезек (Кенен Әзірбаев нұсқасы).....	247
Түбек пен Тезек төре.....	252
Түбектің Маманға айтқаны және Толғамбаймен қағысуы.....	256
Түбек пен қыз.....	260
Бақтыбай мен Түбектің кездесуі.....	264

Өске Торқаұлы

Арнаулар

Өске ақынның Наурызбайға айтқаны.....	275
Бұл кәрілік бір даусыз дерт екен ғой.....	280
Өске ақынның тұстасы.....	281